

Egy kis téglázás

A felújított Dubniczay-palota és a Téglamúzeum Veszprémben

Talán ha nemcsak ötvenet, hanem százötven évet kell visszamenni az időben, a mai Veszprém sem csak a "jobboldali", illetve "szoclib" '56-os emlékművek körüli vitákkal kerülne be a hírekbe.

Torma Tamás | Népszabadság | 2007. szeptember 7. | nincs komment

És talán az is emelkedettebb lenne, ha nem a mai meg a korábbi polgármester által preferált emlékművekről beszélnének, hanem egyszerűen '56-ról. Persze az ötvenedik évforduló már így szállt el: a korábban megszavazott, megrendelt Rajk László-féle hatalmas, lyukas zászlót bontani/áthelyezni/elszállítani készülnek, *Melocco Miklós* alternatív Brusznai Árpád-emlékműve (szárnyaival a városmakettet beárnyékoló sas) pedig még csak látványterveken létezik. Az adományokat a helyi Védegylet gyűjti.

Mindeközben éppen egy éve adták át a várban a felújított Dubniczay-palotát. Annak természetesen közel sem volt ekkora híre, hiszen viszonylag politikamentesen, ám igen sikeresen gyűjtött be hozzá uniós fejlesztési pénzeket *Dióssy László* korábbi polgármester, továbbá az esélyesebb városok elől "szerezte" bele a Svájcban élő műgyűjtő, *László Károly* kortárs képzőművészeti gyűjteményét. És ez már nem az első hasonló tett volt a praxisában: korábban a cipőiről és gyűjteményéről egyaránt híres *Vass Lászlót* is Veszprémbe csalogatta. A megbízott építész, *Turányi Gábor* a Tűztorony tövének környezetét ráadásul úgy hozta akkor összhangba a modernista gyűjteménnyel, hogy az akaratlanul messzebb is sugárzott, kicsit a beljebb eső barokkot is leporolta.

A mai polgármester viszont - még képviselőként - abban a zsűriben vett részt, amelyik kiválasztotta a Dubniczay-palota udvarára a későbbi Teglarium tervét. Talán ha száz méterre lehetünk a vár bejáratánál álló Vass Gyűjtemény épületétől. Kétségtelen, hogy a székesegyház és az érseki palota közvetlen szomszédságában ez a felújított palota a hazai barokk építészet egyik ékköve. De ma már ennyi nem elég: a nyertesek (*Karácsony Tamás*, *Kern Orsolya* és *Klobusovszky Péter*) úgy újították fel, hogy az előkerült freskók, cserépkályhák, díszítőfestések a lehető legtermészetesebb részeivé váltak a *Rippl-Rónaival* és *Kassákokkal*, *Aba Novákokkal* és *Moholy-Naggal* felálló, igen izgalmas huszadik századi magyar kiállításnak. A tetőtérben pedig maga a kontraszt - egy kéményttest rusztikus vakolása, a nyersbeton - válik a hozzáadott értéké.

A legkreatívabb újítás mégis az udvarban álló, új téglamúzeum. Csak egy keskeny közzel ugyan, de leválik a barokk palotáról, természetes vörös tömbjével különös többletet önt ebbe a bájos barokk belső udvarba. Ami persze csak annyira belső, hogy az utcából nem látni, de itt asztalaiktól a várfal mellvédjén túl egészen a város széléig láthatnak a kávézók. Beszéljünk viszont inkább a tégláról: természetes egyszerűség, mégis tekintélyt parancsoló tömbszerűség, a kézzel formáltságnak azzal az öszszehasonlíthatatlanul érzékeny anyagszerűségével. Ha közel hajolunk, úgy tűnik, nincs köztük két egyforma, foltjaik, repedéseik, felszínük esetlegessége külön érzéki világot alkot. Ez egyszerre a nagyon konkrét és a nagyon szimbolikus időtállóság. Karácsonyék ezt öntötték épületbe, aztán hol sormintákkal, hol fényjátékokkal, hol látszóbetonnal

párosítva, hol sorba vagy eltolva illetve "beszéltették" lehetőségeiről a téglát - téglák a tégláról, ez igazi jutalomjáték. Ha pedig bemegyünk, egyben alá is szállunk a múltba a régi épületek falmaradványai mentén: a máskor mellékszereplő címeres, monogramos téglák itt főszereplőkként, mint az élő történelem darabjai állnak.

Úgy tudni egyébként, idén ez lesz az egyik Pro Architectura-díjjal kitüntetett épület. És ez is városimázs. Igaz, egy másik.

